

УДК 373.24:004.5.031.42:37.064.1
DOI 10.31339/2413-3329-2020-1(11)-169-172

Черепаня Наталія Іванівна,
кандидат педагогічних наук, доцент,
Русин Надія Михайлівна,
старший викладач,
Мукачівський державний університет, м. Мукачеве

ІНТЕРАКТИВНІ ФОРМИ РОБОТИ З БАТЬКАМИ ВИХОВАНЦІВ В УМОВАХ СУЧАСНОГО ЗДО

У статті висвітлено важливі питання щодо організації взаємодії закладів дошкільної освіти з батьками вихованців. Актуальність проблеми зумовлена змінами в освітньому законодавстві, зокрема введенням у дію Закону України «Про освіту», у світлі якого оновлюються підходи як до організації дошкільної освіти, так і до окремих її напрямів. Дібрано та проаналізовано інтерактивні форми та інноваційні шляхи налагодження співпраці з батьками в закладах дошкільної освіти України.

Ключові слова: дошкільна освіта, освітній процес, взаємодія з батьками, інтерактивні форми і методи роботи, інтерактивна взаємодія, атмосфера довіри.

Постановка проблеми. Сучасне суспільство розуміє визначальну роль сім'ї в розвитку дитини, і в кінцевому підсумку розвитку самого суспільства. За визнанням вчених дослідників соціальний інститут сім'ї переживає сьогодні кризовий стан. Умови нестабільності суспільства і соціальна напруженість негативно впливають на виховні функції сім'ї, вони відсуваються на другі і треті місця, в той час як у дитячого садку вони завжди на першому місці. Адже в дитинстві закладається основа особистості людини. Багато батьків досить добре усвідомлюють недоліки виховання своїх дітей, але дуже часто їм не вистачає елементарної психологічної і педагогічної грамотності, щоб вирішувати свої проблеми. Застосування інтерактивних групових форм роботи дає можливість зняти відчуття самотності й унікальності власних труднощів, дозволяє отримати зворотній зв'язок і відчуття підтримки та розуміння з боку ЗДО.

Аналіз актуальних досліджень і публікацій. Сім'я й заклад дошкільної освіти – два важливі інститути соціалізації дитини. Про це наголошує базовий компонент дошкільної освіти в Україні: «Дошкільний заклад виступає своєрідним посередником між вузьким родинним колом, з якого виходить малюк, і незнайомим світом, до життя якого він має прилучитися» [1, с. 1]. Останнім часом спостерігається активізація уваги науковців і педагогів-практиків до вивчення різних аспектів проблеми співробітництва ЗДО з сім'ями вихованців. Цим питанням присвячені праці Т. Александрової, Н. Андрєєвої, Н. Виноградової, В. Іванової, Т. Кулікової, Я. Ковальчук, Н. Лагутіної, О. Семіної та інших. Т. Кротова по педагогічній взаємодії з родинами виділяє чотири групи форм роботи: інформаційно-аналітичну; пізнавальну; наочно-інформаційну; дозвільну [4].

Науковці зазначають, що основним завданням інформаційно-аналітичних форм організації спілкування з батьками є збір, обробка та використання даних про сім'ю кожного вихованця, загальнокультурний рівень батьків, наявність у них педагогічних знань, інтереси, потреби батьків у психолого-педагогічній інформації. Грунтуючись лише на аналітичному прийомі можна здійснити індивідуальну, особистісно-освітню роботу з дітьми та побудову спілкування з їх батьками [3]. Пізнавальні форми організації співпраці педагогів з родиною необхідні для ознайомлення батьків з особливостями психологічного та вікового розвитку дітей, раціональними прийомами і методами виховання з метою формування у батьків практичних навичок [2]. Завдання наочно-інформаційних форм організації спілкування педагогів ЗДО та батьків полягає в ознайомленні батьків з умовами, змістом і методами виховання дітей в умовах закладу дошкільної освіти, дають можливість дати правильну оцінку діяльності педагогів, змінити погляди на прийоми і методи сімейного виховання, об'єктивно оцінити діяльність вихователя.

На погляд М. Машовець, педагогічна співпраця з сім'єю полегшує досягнення цілей, що висуваються перед дошкільним

закладом (практичний стимул), робить важливий внесок в єдиний процес виховання дитини в сімейному та освітньому середовищі (педагогічний стимул); участь батьків є також певною формою демократизації та культурної взаємодії, що особливо важливо в умовах полікультурного простору (соціальний стимул) [5].

Мета статті: охарактеризувати інтерактивні форми взаємодії дошкільного навчального закладу з сім'єю дитини, визначити їх зміст і завдання, алгоритм використання в роботі з батьками, розкрити інтерактивні методи роботи з батьками.

Результати дослідження. У сучасному дошкільному навчальному закладі використовуються нові, інтерактивні форми співпраці з батьками, що дозволяють залучити їх до процесу навчання, розвитку і пізнання власної дитини. Дефініція «інтерактив» англійського походження («inter» – це взаємний, «act» – діяти). У контексті нашого дослідження інтерактивний означає здатність взаємодіяти або перебувати в режимі бесіди, діалогу з чим-небудь (наприклад, комп'ютером) або ким-небудь (наприклад, людиною). Звідси, інтерактивні форми взаємодії – це, перш за все, діалог, в ході якого здійснюється взаємодія.

Розглянемо основні характеристики «інтерактиву»: 1) це спеціальна форма організації, з комфортними умовами взаємодії, при яких вихованець відчуває свою успішність, інтелектуальну спроможність; 2) процес взаємодії організовується таким чином, що всі учасники виявляються втягнутими в процес пізнання, обговорення; 3) діалогове спілкування веде до взаємодії, взаєморозуміння, до спільного прийняття найбільш загальних, але значимих для кожного учасника завдань; 4) кожен учасник вносить свій особливий індивідуальний внесок, має можливість обмінятися знаннями, власними ідеями, способами діяльності, почути іншу думку колег; 5) виключається домінування як одного виступаючого, так і однієї думки; 6) формується вміння критично мислити, міркувати, вирішувати суперечливі проблеми на основі аналізу почуті інформації та обставин; 7) формується повага до чужої думки, вміння вислуховувати, робити обґрунтовані висновки; 8) учасник може не тільки висловити свою думку, погляд, дати оцінку, а й, почувши доказові аргументи колег, відмовитися від своєї точки зору або істотно змінити її; 9) учасники вчать зважувати альтернативні думки, приймати продумані рішення, правильно висловлювати свої думки, брати участь в дискусіях, професійно спілкуватися тощо.

Як показує практика, інтерактивні методи виконують діагностичну функцію, з їх допомогою прояснюються батьківські очікування, уявлення, тривоги і страхи, причому, оскільки їх діагностична спрямованість для батьків неочевидна, то можна отримати інформацію, на яку значно менший вплив надає фактор соціальної бажаності. Застосування інтерактивних методів дозволяє значно поглибити вплив педагога на батьків. Вони отримують досвід безпосереднього проживання і реагування, що сприяє інтеграції психолого-педагогічних знань і навичок.

В даний час активно використовуються нетрадиційні інтерактивні форми роботи з батьками, засновані на співпраці та взаємодії педагогів і батьків. У нових формах взаємодії з батьками реалізується принцип партнерства, діалогу. Заздалегідь спланувати суперечливі точки зору з питань виховання дітей (покарання і заохочення, підготовка до школи і т.д.). Позитивною стороною подібних форм є те, що учасникам не нав'язується готова точка зору, їх змушують думати, шукати власний вихід з ситуації, що склалася.

Зупинимось детальніше на нетрадиційних формах взаємодії з батьками вихованців, які є найбільш актуальними. Однією з найактивніших форм роботи вихователя з батьками є батьківські збори, де батьки не є пасивними слухачами, а активними учасниками розмови. Тут обговорюються найцікавіші, найбільш актуальні питання і приймаються рішення всіма учасниками освітнього процесу. До прикладу: формування здорового способу життя; організація літньої оздоровчої кампанії; організація логіко-математичного розвитку дітей в різних видах діяльності; інтеграція взаємодії дитячого садка, школи, сім'ї, громадськості щодо реалізації освітньої програми тощо.

Для того щоб організувати батьківські збори із застосуванням інтерактивних форм і методів роботи, вихователям необхідно знати правила організації інтеракції:

Правило перше. У роботу повинні бути залучені в тій чи іншій мірі всі учасники. З цією метою корисно використовувати технології, що дозволяють включити всіх учасників в процес обговорення.

Правило друге. Треба подбати про психологічну підготовку учасників. Йдеться про те, що не всі, що прийшли на збори, психологічно готові до безпосереднього включення в ті чи інші форми роботи. У зв'язку з цим корисні розминки, постійне заохочення за активну участь в роботі, надання можливості для самореалізації.

Правило третє. Навчаючись в технології інтерактиву не повинно бути багато. Кількість учасників і якість навчання можуть виявитися в прямій залежності. Оптимальна кількість учасників - 25 осіб. Тільки за цієї умови можлива продуктивна робота в малих групах.

Правило четверте. Підготовка приміщення для роботи. Приміщення повинно бути підготовлено з таким розрахунком, щоб учасникам було легко пересідати для роботи у великих і малих групах.

Правило п'яте. Чітке закріплення (фіксація) процедур і регламенту. Про це треба домовитися на самому початку та постаратися не порушувати його. Наприклад: всі учасники будуть проявляти терпимість до будь-якої точки зору, поважати право кожного на свободу слова, поважати його гідності.

Правило шосте. Поставтеся з увагою до поділу учасників семінару на групи. Спочатку його краще побудувати на основі добровільності. Потім доречно скористатися принципом випадкового вибору.

Зупинимось детальніше на деяких інтерактивних методах роботи вихователя з батьками:

Навчальна дискусія. Цей метод полягає в проведенні групових дискусій з конкретної проблеми у відносно невеликих групах батьків (від 6 до 10 осіб). Навчальна дискусія відрізняється від інших видів дискусій тим, що новизна її проблематики відноситься лише до групи осіб, що беруть участь в дискусії, т. п. те рішення проблеми, яке вже знайдено в науці, належить знайти в навчальному процесі у даній аудиторії. Педагоги-практики розрізняють такі форми дискусії: 1) круглий стіл - найвідоміша форма; особливість її полягає в тому, що учасники обмінюються думками один з одним при повній рівноправності кожного; 2) симпозіум - обговорення будь-якої проблеми, в ході якого учасники по черзі виступають з повідомленнями, після чого відповідають на питання; 3) дебати - обговорення у формі заздалегідь підготовлених виступів представників протилежних сторін і спростувань, після чого слово надається для запитань і коментарів учасникам від

кожної команди. Слід зазначити, що цей метод дозволяє максимально повно використовувати досвід батьків. Це обумовлено тим, що в груповій дискусії не вихователь говорить батькам про те, що є правильним, а вони самі виробляють докази, обґрунтування принципів і підходів, максимально використовуючи свій особистий досвід.

Case-study - аналіз конкретних практичних ситуацій. Цей метод передбачає перехід від методу накопичення знань до діяльнісного, практико-орієнтованого щодо реальної діяльності підходу. Це один із самих випробуваних в практиці метод навчання навичкам прийняття рішень і вирішення проблем. Мета цього методу - навчити батьків аналізувати інформацію, виявляти ключові проблеми, вибирати альтернативні шляхи вирішення, оцінювати їх, знаходити оптимальний варіант і формулювати програми дій.

При аналізі конкретних ситуацій особливо важливо те, що тут поєднується індивідуальна робота з проблемною ситуацією і групове обговорення пропозицій, підготовлених кожним членом групи. Це дозволяє розвивати навички групової, командної роботи, що розширює можливості для вирішення типових проблем. У результаті проведення індивідуального аналізу, обговорення в групі, визначення проблем, знаходження альтернатив, вибору дій і плану їх виконання батьки отримують можливість розвивати навички аналізу і планування.

«Мозковий штурм» - це метод колективної розумової діяльності, дозволяє досягти розуміння один одного, коли загальна проблема є особистою для цілої групи.

«Реверсивна мозкова атака» - цей метод відрізняється від «Мозкового штурму» тим, що замість відстрочки оціночних дій пропонується проявити максимальну критичність, вказуючи на всі недоліки і слабкі місця процесу, системи, ідеї. Цим забезпечується підготовка ідеї, спрямованої на подолання недоліків.

«Список прикметників і визначень» - такий список прикметників визначає різні якості, властивості та характеристики об'єкта, діяльності або особистості, які необхідно поліпшити. Спочатку пропонуються якості або характеристики (прикметники), потім вони розглядаються кожна окремо і вирішується, яким шляхом можна поліпшити або посилити відповідну характеристику. Наприклад, «Яким би ви хотіли бачити вашу дитину на порозі школи?» Батьки перераховують якості, тобто прикметники, а потім спільно досягається шляхом реалізації мети.

«Асоціації» - на аркуші паперу малюється символ, що втілює проблему або її істотний момент (що заважає встановленню довіри в дитячому колективі або педагог для нашої групи). Потім по асоціації зображують інший символ, поки не прийде відповідна ідея рішення. Наприклад, зустріч на тему «Агресія». Вмальовується асоціація по темі, потім малюнок виправляється або малюється новий вже з вирішенням проблеми.

«Колективний запис» - кожен з учасників отримує записну книжку або аркуш паперу, де сформульована проблема і даються інформація або рекомендації, необхідні для її вирішення. Батьки незалежно один від одного, визначають найбільш важливі для них рекомендації, заносять в записну книжку. Потім записи передаються педагогу, він підсумовує їх і група проводить обговорення.

«Запис на аркушах». Під час обговорення проблеми кожен з батьків отримує листи паперу для нотаток. Педагог формулює проблему і просить всіх пропонувати можливі рішення. Кожна пропозиція записується на окремому аркуші. Проблему потрібно формулювати чітко. Наприклад, як заспокоїти дитину, якщо вона засмучена?», кожен батько пише свій варіант, потім всі думки обговорюються. При цьому вводиться заборона на критику.

«Евристичні питання». До них відносяться 6 ключових питань: хто?, що?, де?, чим?, як?, коли? Цей метод підходить для збору досить повної інформації про будь-яку подію. Можна також об'єднувати ці питання між собою, щоб отримати новий, цікавий погляд на проблему. Наприклад, 1 і 4 в поєднанні хто ніж?

Послідовно витягаючи такі смішні нестандартні питання й відповідаючи на них, батьки можуть побачити і нестандартні шляхи їх рішення.

«Міні-експеримент». Цей метод дозволяє включити батьків в дослідницьку діяльність, створити пізнавальний конфлікт і використовувати інтелектуальні почуття батьків (інтерес, цікавість). Тема може бути будь-яка, підводяться підсумки взаємозв'язку реального, бажаного і досяжного.

Тематичні акції – це одна з інтерактивних форм роботи з батьками. Акції спрямовані на співпрацю сім'ї у вирішенні проблем освіти й виховання дітей, підвищення ролі і відповідальності батьків у справі громадянської освіти та виховання дитини. Дані акції можуть бути як загальносадовими, так і груповими. Основними цілями проведених акцій є: формування системи педагогічної взаємодії ЗДО і сім'ї в інтересах розвитку особистості дитини, розробка технології реалізації цієї взаємодії за різними напрямками.

У результаті проведення акцій створюється сприятливе середовище для кращої підтримки батьків з педагогами, формуються позитивні відносини батьків до установи, виростає потреба в організації сімейного дозвілля. У ході реалізації тематичних акцій вирішуються наступні завдання сімейного виховання: фізичний розвиток дитини, трудове і патріотичне виховання, формування екологічної культури, підготовка до сімейного життя та інші.

Тематичні акції, як інтерактивна форма по взаємодії з батьками, сприяють розширенню уявлень у дітей і батьків з різними освітніми областями програми, зокрема, вони, можуть бути спрямовані, на формування ціннісних відносин до рідного міста, до його історії, основних визначних пам'яток, сприяти підвищенню рівня знань у дошкільників про рідний край, активізувати співпрацю дитячого садка і сім'ї у вирішенні актуальних питань патріотичного виховання. Алгоритм підготовки, створення та проведення тематичних акцій: визначення цілей і завдань; складання плану акції; інтерактивні форми взаємодії з батьками дошкільнят (консультації, інтерактивні ігри, бесіди, анкетування, нетрадиційні батьківські збори, домашні завдання, конкурси); різні форми роботи з дітьми; спільні заходи з батьками і дітьми; підведення підсумків щодо заохочення дітей і батьків в результаті проведених акцій. Тематика акцій педагогам пропонується заздалегідь. Надалі йде творчий пошук, нестандартне рішення. Активне включення педагогів у створення тієї чи іншої тематичної акції – це можливість стати основними розробниками і виконавцями ряду дій для досягнення мети. Чи не скучі чужими ініціативами, педагоги визначають проблеми, пропонують шляхи їх вирішення і самі разом з дітьми і їх батьками здійснюють їх, підвищуючи свій творчий і професійний рівень.

Педагогічна вітальня. Рекомендується проводити на початку або в кінці року. На таких зустрічах обговорюється участь батьків у різних заходах. проводиться анкета «Батько-дитина-дитячий садок». Проходить обговорення або намічених заходів, або аналізуються минулі і підводяться підсумки. На початку року анкетування проводиться для того, щоб вихователь ближче пізнав дитину, її особливості. Батьків знайомлять з заходами, запланованими на рік, слухають пропозиції батьків, яку допомогу і підтримку вони можуть надати в запланованих заходах, а так само їх побажання та пропозиції на навчальний рік. У кінці року на таких зустрічах підводять підсумки минулого року, дають оцінку й аналізують досягнення і помилки.

Педагогічна конференція. При підготовці заходу проводиться підготовчий етап, де батькам дається якимось завданням з певної теми. Підготовлене завдання обговорюється з різних позицій. За два тижні до зустрічі, батькам пропонують матеріали на певну тему, вихователь просить прокоментувати той чи інший вислів, висвітлює суть теми і дає питання для обговорення. Наприклад, зустріч у другій молодшій групі може бути присвячена темі «Криза 3-х років». Батькам пропонується прокоментувати кілька висловлювань класиків: як вони розуміють цей вислів, потім батьки і педагоги дають свої поради щодо проблеми, як вони її вирішують.

Найбільш вдалі поради оформляються в картотеки або альбоми «Педагогічна скарбничка: батьки для педагогів», «Педагогічна скарбничка: педагоги для батьків».

«Педагогічна конференція – аукціон». Підготовка такої зустрічі проводиться так само, як і при проведенні педагогічної конференції, відмінністю є те, що обмін досвідом проходить у вигляді «продажу» корисних порад з обраної теми в ігровій формі. До прикладу, вихователь дає поняття «кризи трьох років», спільно з батьками він аналізує, як гостро протікає цей період у дітей. Потім пропонує поділитися батькам досвідом, як вони долали цей період, або як вони зараз з ним справляються. Все відбувається у вигляді гри і за кожну пораду даються фішки, (тобто поради продаються за фішки). Поради, які набрали більшу кількість фішок, також оформляються в картотеки або альбоми «Педагогічна скарбничка: батьки для педагогів», «Педагогічна скарбничка: педагоги для батьків».

Семінар-практикум. На такій зустрічі можуть виступати не тільки вихователі, але і батьки, логопед, психолог та інші фахівці. Спільно з батьками відбувається обігрування або вирішення проблемних ситуацій, можуть бути присутніми елементи тренінгу. Заздалегідь визначається тема зустрічі та ведучий, ним може бути, як вихователь, так і батьки або запрошені фахівці.

Майстер клас. Зустріч, підготовлена у формі майстер-класу, передбачає, що вихователі, батьки або запрошені фахівці дитячого садка можуть провести маленький урок, тобто поділитися досвідом з виховання та розвитку дітей, продемонструють свої досягнення в тій чи іншій області. Попередньо вихователь визначає тему зустрічі, вправовуючі запити батьків. Потім можна дати тему кільком батькам, які зможуть пояснити або продемонструвати на практиці, як навчити дитину прибирати за собою іграшки, вмиватися і т.д. У кінці зустрічі підводиться підсумок.

Ток шоу. Зустріч, організована в такій формі має на увазі обговорення однієї проблеми з різних точок зору, деталізацією проблеми і можливих шляхів її рішення. На «Ток-шоу» можуть виступати батьки, вихователі можна запросити фахівців. Наприклад, тема зустрічі «Домашні вихованці – плюси і мінуси», учасники зустрічі довільно діляться на дві підгрупи, одна з яких відстоює думку про те, що якщо в будинку є домашні вихованці, то це – добре, а інша – думка що, якщо в будинку є домашні вихованці, то це – погано. Батькам пропонується різні ситуації, їх потрібно розглянути з різних точок зору, обов'язково аргументуючи їх. Усі позиції спільно обговорюються. У кінці зустрічі учасникам кожної команди пропонується перейти в іншу команду, якщо вони змінили свою точку зору, або залишитися в своїй команді. Також можна провести голосування з метою визначення, яка ж точка зору перемогла.

Тренінг. Активною формою роботи з батьками, які хочуть змінити свою взаємодію з власною дитиною, є батьківський тренінг. У ньому повинні брати участь обоє батьків. Для результативності тренінг повинен включати в себе 5-8 занять. Як правило, він проводиться психологом, який дає можливість батькам тимчасово відчутти себе дитиною, пережити емоційно ще раз дитячі враження. Тренінгові завдання можуть бути такими: «Дитячі гримаси», «Улюблена іграшка», «Мій казковий образ», «Спогади дитинства» та ін. Також батьківські тренінги можуть готуватися у вигляді відповідей на питання з педагогічних проблем. На одне питання відповідають дві сім'ї, у яких можуть бути різні думки. Експерти визначають, яка сім'я в відповідях на питання була найбільш близька до істини.

Ігрове моделювання. Ця форма полягає в рольовому програванні проблемних ситуацій сімейного виховання, ігровій взаємодії батьків і дітей у різній дитячій діяльності, моделюванні способів батьківської поведінки, обміні досвідом сімейного виховання та ін. Позитивною стороною подібних форм є те, що вони сприяють встановленню неформальних контактів з батьками, виключають нав'язування готової точки зору, націлюють на пошук власного виходу з ситуації, що склалася.

Висновки і перспективи подальших досліджень. Таким чином, взаємодія сім'ї та ЗДО – це тривалий процес, довга й кропітка праця, що вимагає від педагогів і батьків терпіння, творчості та взаєморозуміння. У нових формах взаємодії з батьками реалізується принцип партнерства, діалогу. Різноманітність інтерактивних форм взаємодії з батьками, дозволяє вихователям значно поліпшити відносини з сім'ями, підвищити педагогічну культуру батьків, розширити уявлення дітей за різними освітніми

областям. Інтерактивні форми взаємодії батьків і ЗДО означає здатність взаємодії в режимі розмови, діалогу. Основні цілі інтерактивної взаємодії – обмін досвідом, вироблення спільної думки, формування умінь, навичок, створення умови для діалогу, групове згуртування, зміна психологічної атмосфери. Перспективи подальших досліджень вбачаємо у вивченні практичних аспектів проблеми навчання батьків педагогічно – ефективному спілкуванню з дітьми.

Список використаних джерел

1. Базовий компонент дошкільної освіти України: Науковий керівник: А.М. Богуш, дійсний член НАПН України, проф., д-р пед. наук.; Авт. кол-в: Богуш А.М., Беленька Г.В., Богініч О.Л., Гавриш Н.В., Долинна О.П., Ільченко Т.С., Коваленко О. В., Лисенко Г. М., Машовець М.А., Низковська О.В., Панасюк Т.В., Піроженко Т.О., Поніманська Т.І., Сідельнікова О.Д., Шевчук А.С., Якименко Л.Ю. – К.: Видавництво, 2012. – 26 с.
2. Богославец, Л.Г. Взаимодействие дошкольного образовательного учреждения в условиях малого города [Текст] / Л.Г. Богославец // Управление дошкольным образовательным учреждением. - 2012.- №5.- С. 35-39.
3. Горячева, Р.Н. О педагогической культуре родителей дошкольников [Текст] / Р.Н. Горячева, О.А. Анучкина // Воспитатель дошкольного образовательного учреждения. – 2014. – № 2. – С. 94–98.
4. Зверева, О.Л. Общение педагога с родителями в ДОУ: методический аспект [Текст] / О.Л. Зверева, Т.В. Кротова. – М.: Сфера, 2014. – 80 с.
5. Машовець М. А. Сучасні підходи до організації педагогічної взаємодії дошкільного навчального закладу та батьків вихованців / М. А. Машовець // Оновлення змісту, форм та методів навчання і виховання в закладах освіти : зб. наук. праць. Наукові записки РДГУ. – 2011. — Вип. 2(45).- С. 87.

References

1. Bohush, A.M., Byelyen'ka, H.V., Bohinich, O.L., Havrysh, N.V. and other. 2012. *Bazovyy komponent doshkil'noyi osvity Ukrayiny [Basic component of pre-school education of Ukraine]*. Kiev: Edition.
2. Bohoslavets, L.H., 2012. Vzaymodeystviye doshkol'noho obrazovatel'noho uchrezhdeniya v uslovyakh maloho horoda [Interaction of a preschool educational institution in the conditions of a small town]. *Preschool Management* 5, pp. 35-39.
3. Horyacheva, R.N. and Anuchkina, O.A., 2014. O pedahohycheskoy kul'ture rodyteley doshkol'nykov [On the pedagogical culture of parents of preschool children]. *Kindergarten teacher*, 2, pp. 94-98.
4. Zvereva, O.L. and Krotova, T.V. 2014. *Obshcheniye pedahoha s rodytelyamy v DOU: metodycheskiy aspekt [Communication of a teacher with parents in a preschool educational institution: methodological aspect]*. Moscow: Sphere.
5. Mashovets', M. A. 2011. Suchasni pidkhody do orhanizatsiyi pedahohichnoyi vzayemodiyi doshkil'noho navchal'noho zakladu ta bat'kiv vykhovantsiv [Modern approaches to organizing pedagogical interaction between preschool education and pupil's parents]. *Updating the content, forms and methods of education and training in educational institutions. Scientific notes of the RDGU*, 2(45), p. 87.

В статті освітлені важливі питання по організації взаємодії установ дошкільного освіти з батьками вихованців. Актуальність проблеми обумовлена змінами в освітньому законодавстві, в частині введенням в дію Закону України «Об освіті», в світлі якого оновлюються підходи як до організації дошкільного освіти, так і до окремих її напрямків. Підібрані і проаналізовані інтерактивні форми і інноваційні шляхи налагодження співпраці з батьками в установах дошкільного освіти України. Стаття буде цікавою керівникам і педагогам дошкільних освітніх установ.

Ключевые слова: дошкільне освітнє, освітній процес, взаємодія з батьками, інтерактивні форми і методи роботи, інтерактивна взаємодія, атмосфера довіри.

Currently, modern society understands the crucial role of the family in the development of a child and the society. Family and pre-school education are the two important institutions for child socialization, it is emphasized as the basic component of pre-school education in Ukraine: "A pre-school institution acts as a mediator between the narrow family circle from which the toddler emerges and the unfamiliar world into which he/she integrates". Recently, there has been an increase in the attention of scholars and practitioners to the study of various aspects of the problem of cooperation between PEIs and families. The works of T. Alexandrova, N. Andreeva, N. Vinogradova, V. Ivanova, T. Kulikova, Y. Kovalchuk, N. Lagutina, O. Semina are devoted to these issues. The task of visual and informational forms of organization of communication between PSI educators and parents is to familiarize parents with the conditions, content and methods of raising children, make it possible to give a correct assessment of the activities of teachers, change their views on the methods of family education, objectively evaluate the activities of the educator. In a modern preschool education, the new interactive forms of cooperation with parents are used, involving them in the process of learning, development and cognition. Interactive methods perform a diagnostic function, with their help parental expectations, perceptions, anxieties and fears may be clarified, and it is possible to obtain information that is significantly less influenced by the factor of social desirability. A variety of interactive forms allows educators to significantly improve relations with families, increase pedagogical culture of parents, and expand the representation of children in various educational fields. The main goals of interaction are the exchange of experience, the development of a common opinion, the formation of skills, creating the conditions for dialogue, group cohesion, and changing the psychological atmosphere.

Key words: preschool education, educational process, interaction with parents, interactive forms and methods of work, interactive interaction, atmosphere of trust.